

SPRIEVODCA NÁUČNÝM CHODNÍKOM ORAVICE

Vážení návštěvníci,

srdečne Vás Vitame na náučnom chodníku v Oraviciach, ktorý Vás prevedie zákutiami oravicej prírody. Tento náučný chodník bol vybudovaný v rokoch 2010 až 2015 Štátnej ochranou prírody Slovenskej republiky, Správou Chránenej krajinej oblasti Horná Orava. Vybudovanie tohto náučného chodníka bolo financované z projektu „Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti o územiach NATURA 2000 v CHKO Horná Orava“.

Či ste si už prišli oddýchnuť od každodenného zhonu, pokochať sa krásou prírody alebo „lámete“ turistické rekordy, veríme, že budete okolitú prírodu rešpektovať a správať sa ako „dobre vychovaný milovník hôr“.

Nezabúdajte, že nasledujúce generácie budú môcť obdivovať len to, čo dnes nezničíme.

Správajte sa k našej prírode tak, ako by ste si ju požičali od vlastných detí.

Dúfame, že pobyt v prekrásnej oravicej prírode

Vám pomôže pookriať na tele i na duši.

Tešíme sa na ďalšiu návštevu.

Spolufinancované z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) v rámci projektu Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti o územiach NATURA 2000 v CHKO Horná Orava

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O NÁUČNOM CHODNÍKU

Kraj: Žilinský

Okres: Tvrdošín

Katastrálne územie: Oravice, Tichá dolina, Vitanová

Východisko: Oravice, južne od kúpaliska, na rázcestí štátnej cesty smerujúcej na Zuberec a lesnej asfaltovej cesty vedúcej do Bobroveckej doliny

Trasa: - časť trasy A viedie od východiska v Oraviciach po asfaltovej údolnej ceste popri Oravici do Tichej doliny. Pri štátnej hranici sa vracia cez Maguru po lesnej ceste. Pod Magurou (Magura Witowska) začína osobitná vetva smerujúca na jej vrchol (1232 m n.m.). Od začiatku tejto vetvy popri vleku na začiatok chodníka, - časť trasy B od východiska v Oraviciach po asfaltovej lesnej ceste v smere na Bobroveckú dolinu. Tu prechádza povalovým chodníkom cez rašelinisko Peciská a vracia sa späť na začiatok. Odtiaľ smeruje druhá časť vetvy B a to štátnej cestou na Zuberec popri Bystrej na Mihulčie, kde končí za mostom na kóte 808 m n. m.

Dĺžka: - trasa A: 14,6 km, - trasa B: 3,2 km

Prevýšenie: - trasa A: 411 m (najnižšie miesto: zastávka A1 – 795 m n. m., najvyššie miesto: zastávka A16- 1 232 m n. m.),

-trasa B: 39 m (najnižšie miesto: zastávka B1 – 795 m n. m., najvyššie miesto zastávka B6 – 834 m n. m.)

Čas prechodu: trasa A: 5,5 hod., trasa B: 1,5 hod.

Počet zastávok: trasa A: 22 trasa B: 9

Zameranie chodníka: príroovedný, ochranársky, kultúrno-historický

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, peší, letný, zimný, v zime vhodný pre lyžiarov na bežkách, v lete vyhovujúci aj cykloturistom.

Náročnosť terénu: trasa A: stredne náročná, trasa B: nenáročná

Rok otvorenia, garant: 2015, Štátna ochrana prírody SR, Správa Chránenej krajinnej oblasti Horná Orava

Prístup: SAD Tvrdošín, Oravice, Meanderpark

Kontakt: Správa Chránenej krajinnej oblasti Horná Orava, Bernolákova 408, 02901 Námestovo, tel.: 043/55 22 466, E-mail: chkoho@sopsr.sk

ZASTÁVKA A1 RESP. B1 – VSTUP

Oravice (790 m n. m.) sú oblúbeným rekreačným miestom s veľmi dobrými klimatickými podmienkami, prírodnými krásami a terénmi, ktoré vyhovujú na rekreačiu a turistiku. Na vstup prichádzame od Oravíc, južne od kúpaliska Meanderpark, na rázcestie štátnej cesty smerujúcej na Zuberec a lesnej asfaltovej cesty vedúcej do Bobroveckej doliny. Vstup na chodník sa nachádza naproti drevenej budove starej lesnej správy. Je spoločný pre oboje okruhy chodníka – trasy A a trasy B.

ZASTÁVKA A2 – NATURA 2000

Od vstupu na chodník prechádzame na trasu A po asfaltovej ceste v smere na Tichú dolinu. Z cesty je pekný výhľad na rekreačné stredisko Meanderpark aj s lyžiarskym vlekom vybudovaným spod vrcholu na Krúpovej (1065 m n. m.). Obchádzame celý Meanderpark a prichádzame na zastávku A2. Na náučných tabuliach sa dozviete informácie týkajúce sa európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Tu sa nachádza altánok, kde si môžete oddýchnuť, keďže zastávka je zároveň aj ukončením celej trasy okruhu A. Nakoľko je trasa A okružná, je možné chodník prejsť aj opačným smerom a to dohora po štrkodrvom chodníku na zastávku A22 nachádzajúcu sa na lyžiarskom vleku. My sa vydávame smerom do Tichej doliny na zastávku A3.

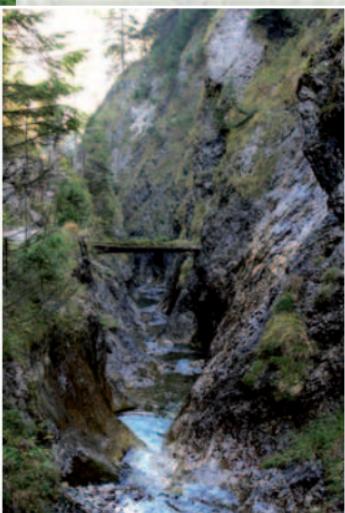
ZASTÁVKA A3 – OSOBITÁ

Približne po 550 m sa dostávame po asfaltovej ceste na zastávku A3. Naľavo od cesty sa nachádzajú pasienky zvané Bubon. Pri tejto zastávke je rozhľadňa, z ktorej je prekrásny výhľad na Osobitú. Osobitá je výrazný a dominantný vrch vysoký 1687 m n.m. Je to nádherný mohutný končiar rázsochy odbočujúcej z hlavného hrebeňa Západných Tatier.

ZASTÁVKA A4 – VODA V ORAVICKEJ KRAJINE

Od zastávky A3 prechádzame popri pasienkoch, kde sa nachádza po ľavej strane salaš Oravice. Tu možno od jari až do neskorej jesene pozorovať pasúce sa ovce a možno sa tu občerstviť žinčicou alebo ovčím syrom. Po prejdení pasienkov sa dostávame k zalesnejenej časti Tichej doliny, pri ktorej sa nachádza zastávka A4.

ZASTÁVKA A5 – VODA

Od zastávky A4 prechádzame do lesnej časti Tvrdošínskej Magury. Po cca 100 m od tejto cesty sa dostávame na rázcestie pod Šatanovou (820 m n. m.). Tu sa po pravej strane nachádza vstup do jednej z najkrajších dolín na Slovensku – Jurárovej doliny. Je to 4 km dlhá zalesnená dolina, ktorej ústie tvorí 1 km dlhá vápencová Tiesňava. Dostať sa k nej dá z tohto náučného chodníka dreveným mostíkom cez Oravici. Náš náučný chodník však pokračuje rovno na východ po lesnej ceste smerom na zastávku A6.

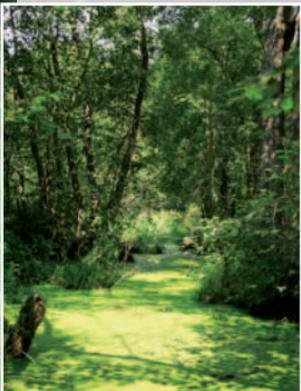
ZASTÁVKA A6 – LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Po pravej strane cesty meandruje Oravický potok, do ktorého sa na kóte 827 m n. m. vlieva Juráňov potok. Od tohto sútoku je Oravica nazývaná aj ako Tichý potok. Lesom, ktorý je využívaný najmä na hospodársky účel, prichádzame na zastávku A6. Tu sa nachádza aj sklad dreva, kde možno často vidieť pri práci s drevom lesných rotníkov.

Z pravej strany sa pripája aj lesná cesta vedúca z Čaplovej doliny. Keďže aj z tejto časti sa často zváža drevo, je téme lesného hospodárstva venovaná aj náučná tabuľa na tejto zastávke.

ZASTÁVKA A7 – MOKRADE

Od zastávky A6 prechádzame dlhším úsekom bez zastávky. Po ľavej strane sa pripája na cestu viacero zväznic a taktiež je tu množstvo prítokov Tichého potoka, keďže Tvrdošínska Magura je popretkávaná bohatou sieťou potôčkov stekajúcich po jej svahoch do Tichej doliny. Po cca 1,3 km sa dostávame do centra Tichej doliny. Zastávka sa nachádza v blízkosti zamokreného miesta s vrbinami a jelšinami, ktoré tvoria malú mokrad. O mokradiach a ich význame sa dočítame na náučných tabuliach tejto zastávky.

ZASTÁVKA A8 – PAŠERÁCTVO

Ďalej pokračujeme nespevnenou lesou cestou po záverečnom úseku Tichej doliny. Dostávame sa k zastávke A8, ktorá je v blízkosti štátnej hranice. Keby sme prešli od tejto zastávky smerom na východ cez hustý les, dosťali by sme sa až na priesek vyznačený hraničnými kameňmi oddelujúcimi Poľsko od Slovenska. Táto časť bola v minulosti využívaná aj ako pašerácka cesta a ľudia si zabezpečovali zdroj obživy aj takýmto nelegálnym a riskantným spôsobom, ktorý ich často stál aj to najcennejšie.

ZASTÁVKA A9 – OCHRANA PRÍRODY BEZ HRANÍC

Od zastávky A8 sa nás náučný chodník stáča na severovýchod a stúpaním sa dostávame na zastávku A9. Postupne sa nám vynárajú poľské Tatry, ktoré patria do Tatranského národného parku (Tatraski Park Narodowy, skrátene TPN). TPN bol vyhlásený v roku 1954 a v súčasnosti má rozlohu 212 km². Prvé návrhy na ochranu Tatier sa objavili koncom 19. storočia. V roku 1925 vznikli snahy na vytvorenie národného parku aj v spolupráci so Slovenskom. V roku 1993 sa TPN a jeho slovenský ekvivalent s rovnakým miestnym názvom Tatranský národný park, stali lokalitou svetového prírodného dedičstva UNESCO.

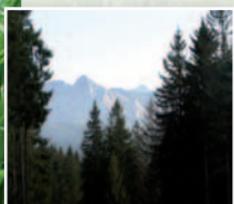
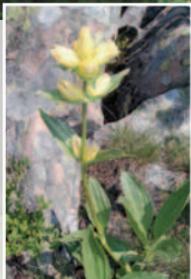

Tatrzański
Park Narodowy

ZASTÁVKA A10 – FLÓRA

Stúpaním sa dostávame na zastávku A10. Z floristického hľadiska má chotár Oravíc veľmi rôznorodý charakter. Medzi floristicky najzaujímavejšie patria druhy, ktoré sa vyvinuli na území s prevahou vápencov a dolomitov, najmä v oblasti Osobitej. Ide o vysokohorskú vápnomilnú flóru, horské lesy čiastočne pralesovitého charakteru a pásmo kosodreviny s prechodom do alpínskych lúk.

ZASTÁVKA A11 – GIEWONT

Od zastávky venovanej flóre postupujeme po lesnej ceste severozápadným smerom. Prechádzame okolo polovníckeho posedu a po cca 1300 m sa dostávame na zastávku A11. Keď sa obzrieme za seba na východ a máme šťastie na pekné počasie, uvidíme jeden z najznámejších a najpopulárnejších štítov poľských tatier – Giewont (1894 m n. m.).

ZASTÁVKA A12 – HUBY A LIŠAJNÍKY

Po miernom stúpaní sa dostávame na kótu 1045 m n. m. odkiaľ začína náučný chodník postupne klesať. Prichádzame na zastávku A12, ktorá je venovaná hubám a lišajníkom týchto lesov. Lesy Oravicej Magury sú rajom nielen pre slovenských hubárov, ale často tu môžeme stretnúť hubárov najmä z Poľska, či Českej republiky. Aj z nášho náučného chodníka môžeme odbehnuť do magurských lesov, kde nájdeme nejeden hubársky úlovok.

ZASTÁVKA A13 – HMYZ ORAVÍČ

Lesnou cestou prichádzame pod samotný kopec Magura, kde sa začína osobitná vetva náučného chodníka Oravice. Magura je hraničným kopcom slovensko – poľského pohraničia. Tu sa otvára pohľad na poľskú časť Tatier s ich dominantou Kominarskim Wierchom (1829 m n. m.). Je to krásny vápencový skalný masív podobajúci sa na ležiaceho nosorožca. Roh trčiaci na jeho pravej časti je skalnatý výčnelok zvaný po poľskej Kobyla Głowa (hlava kobyle). Z tejto zastávky sa môžu vydať zdatnejší turisti na vrchol Magury.

ZASTÁVKA A14 – VTÁKY ORAVÍČ

K zastávke A14, ktorá sa nachádza už priamo v lese prechádzame upraveným nasypaným štrkodrvovým chodníkom. Tesne pred lesom naľavo od chodnika sa nachádza rozhľadňa, z ktorej sa môžeme pokochať krásnym výhľadom na Furkasku, či Kominarski Wierch. Z rozhľadne sa vraciame späť na chodník a postupujeme do lesov

Magury. Tu sa môžeme započúvať do „ticha lesa“. V tomto tichu sa často na tomto mieste ozýva pravidelné ťukanie. To niektorý z druhov ďatľov ošetruje choré stromy. Na zastávke A14 sa dočítame o vtáchoch Oravíc viac.

ZASTÁVKA A15 – LES A VODA

Upraveným chodníkom prichádzame k zastávke A15. Zastávka je situovaná napravo od samotného chodníka. V jej blízkosti sa nachádza lesné pramenisko, ktoré zachytáva vodu. Zalesnené územia sú nenahraditeľným zdrojom kvalitnej pitnej vody. Lesy okrem mnohých iných environmentálnych funkcií fungujú aj ako vysoko efektívne prírodné čističky vody s nulovými investičnými nákladmi. Tento efekt majú lesy vďaka schopnosti zachytávať resp. filtrovať vodu cez opadanku a lesný podrast.

ZASTÁVKA A16 – TURISTIKA

Po náročnom stúpaní, ktoré je vedené kvôli veľkému prevýšeniu serpentínami, sa nakopávaným chodníkom dostávame na najvyšší bod nášho chodníka – Maguru. Magura (poľ. Magura Witowska – 1232 m n. m.) je zároveň najvyšším vrcholom celého masívu Oravicej Magury tvoriaceho najvýchodnejšiu časť Skorušinských vrchov. Tu sa nachádza aj slovensko – poľský turistický hraničný prechod.

ZASTÁVKA A17 – CICAVCE

Po náročnom výstupe schádzame z Magury späť na zastávku A13, kde sa začína náš výstup. Od tejto zastávky pokračujeme klesaním po lesnej ceste smerom na Oravice k ďalšej zastávke. Tu možno vidieť časť Skorušinských vrchov. Zastávka je tematicky zameraná na cicavce.

ZASTÁVKA A18 – ODUMIERANIE LESOV

Táto časť náučného chodníka, je dosť monotoná, keďže prechádzame po lesnej ceste, kde sa nachádzajú pri ceste sklady dreva a samotný les dookola je tvorený zväčša smrekovými monokultúrami. Smrekové monokultúry sú neestetické a nezaujímavé nielen z krajinárskeho hľadiska. Monokultúrný les, kde rastie len jeden druh stromu rovnakého veku, v tomto prípade smrek má množstvo iných negatív. Má napr. plytkú koreňovú sústavu a je preto ľahko vyvrátilený vetrom. Je často napádaný podkôrnym hmyzom – lykožrútmami, ktoré pri veľkom výskrite smreka nachádzajú výborné možnosti na prenoženie. Z týchto najhlavnejších atribútov vyplýva aj nízka ekologická stabilita smrekových monokultúr a ich náchylosť na odumieranie.

ZASTÁVKA A19 – PÔVODNÉ LESY

Od zastávky prechádzame cez bezmenný prítok potoka Tichá, prameniaci vo Vyšných dieloch. Popri tomto potôčku odbočuje lesná cesta dole do ľahavej, ktorou sa nás chodník dá skrátiť a dostaneme sa ronou k zastávke A4. My však pokračujeme rovno smerom na zastávku A19. Postupne pribúda na tejto časti zmiešaný les, v ktorom majú veľké zastúpenie pôvodné dreviny najmä buky.

ZASTÁVKA A20 – MEDVEĎ HNEDÝ

Zastávka A20 sa nachádza v rôznomerekom hustom poraste. Pri putolákach týmto náučným chodníkom tu môžeme stretnúť vitanovských lesných robotníkov, ktorí približujú drevo ešte tradičným spôsobom konským záprahom. Táto zastávka sa nachádza už v katastri obce Vitanová. Tento chotár je známy aj výskytom našej najväčšej šelmy – medveďa hnedého, o ktorom sa dočítame na náučnej tabuľi tejto zastávky.

ZASTÁVKA A21 – ZÁPADNÉ TATRY

Po približne 270 m od zastávky A20 sa naša cesta zatáča na východ a smerujeme k zastávke A21. Nachádzame sa pod vrcholom Krupová (1065 m. n. m.). Odiaľto je najlepší výhľad na slovenské Tatry z nášho náučného chodníka. Keďže sa tu nachádza aj rozhľadňa, môžeme si dopriať o to lepší výhľad na naše veľhory, ktoré môžeme zaradíť tak ako hymnu, či štátny znak k našim slovenským symbolom.

ZASTÁVKA A22 – ČLOVEK A PRÍRODA

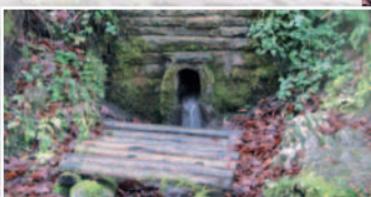
Po dlhej a najmä časovo náročnej trase okruhu A, sa dostávame na poslednú zastávku tejto časti náučného chodníka. Je to zastávka, ktorá sa nachádza v strednej časti lyžiarskeho vleku. Pri nej sa nachádza bufet, ktorý je však v prevádzke len v zimných mesiacoch. Je tu výhľad na Oravickú kotlinu aj s rekreačným strediskom Meanderparku. Tu môžeme vidieť ako si urbanizáciou postupne človek mení prírodu. Aj z toho dôvodu je posledná téma zastávky venovaná vzťahu človeka a prírody. Od tejto zastávky sa dá zišť po upravenom štrkodrvovom chodníku k začiatku našej cesty na zastávku A2, ktorá je pri lesnej ceste smerujúcej z Tichej doliny do Oravíc.

ZASTÁVKA B1 RESP. A1 – VSTUP

Pre menej zdatných turistov, prípadne pre rodiny s deťmi je tu možnosť absolvovať nenáročnú B – trasu náučného chodníka. Skladá sa z dvoch mini okruhov z časti vedúcich po asfaltovej ceste. Jedna časť od zastávky B1 po zastávku B6 viedie na povalový chodník na rašelinisku Peciská v smere na Bobroveckú dolinu. Druhá časť B – trasy viedie po málo frekventovanej štátnej ceste na Zuberec. Je to tzv. Kocyanova vetva chodníka, keďže tabule na tejto vetve sú venované Antonovi Kocyanovi

ZASTÁVKA B2 – HISTÓRIA OSADY ORAVICE

Na druhú zastávku trasy B náučného chodníka sa dostávame po asfaltovej ceste vedúcej začiatkom Bobroveckej doliny. Bobrovecká dolina začína v Oraviciach, o ktorých história sa dočítame na náučnej tabuli a končí v Bobroveckom sedle (1352 m n. m.). Je najdlhšou dolinou v Oraviciach a jej rozloha je 9 km². Názov doliny pochádza od názvu obce Bobrov založenej okolo roku 1600. Dolina bola niekedy jednou z kolísiek zbojníkov, kde ukrývali svoje poklady.

ZASTÁVKA B3 – MINERÁLNE PRAMENE

Bobrovecká dolina je veľmi dôležitým vodným zdrojom Oravského skupinového vodovodu, ktorý zásobuje pitnou vodou mnohé oravské mestá a obce. Cestou na zastávku B3 prechádzame okolo budovy Oravskej vodárenskej spoločnosti. Bobrovecká dolina je aj zdrojom minerálnych prameňov a termálnych vôd. Medzi tri najvýznamnejšie patrí vrt na lokalite Jašteričie, ktorý slúži na zásobovanie vodou pre oravské mestá a obce. Druhý, termálny, sa nachádza v blízkosti strediska cestovného ruchu Oravice a využíva sa pre vybudované kúpalisko. Tretí je sírny prameň v Bobroveckej doline na lokalite Vanička.

ZASTÁVKA B4 – PECISKÁ

Od zastávky B3 prechádzame popri asfaltovej ceste nasypaným štrukturovým chodníkom. Tu sa dostávame na povalový chodník, ktorý je vedený rašeliniskom Peciská. Po prejdení lesnej časti rašeliniska sa dostávame na nelesnú časť rašeliniska, kde je zastávka B4 na drevenej terase, pri ktorej sa nachádza rozhľadňa. Z rozhľadne je výhľad na rašelinisko, juhozápadným smerom je Osobitá a na severe sa tiahne chráb Skorušinských vrchov. Samotné Peciská patria medzi slatinné rašeliniská. Ich vzácnosť dokladuje ich vek, keďže sedimenty na tomto rašelinisku začali vznikať už pred 6000 rokmi. Na náučných tabuliach sa o tomto prírodnom poklade dočítate viac.

ZASTÁVKA B5 – FLÓRA A FAUNA RAŠELINÍSK

Prechádzame ďalej po povalovom chodníku a dostávame sa na odbočku, ktorá smeruje do lesnej časti rašeliniska. Na tabuli sa dozvieeme viac o rastlinstve a živočíšstve rašelinísk.

ZASTÁVKA B6 – HISTÓRIA ZANIKNUTEJ OSADY BYSTRÁ

Od tejto zastávky sa vraciame späť a počkávame po povalovom chodníku ďalej. Ponad nelesnú časť rašeliniska môžeme vidieť hrebeň Oravicej Magury. Dostávame sa na koniec povalového chodníka, kde je aj koniec prvého mini okruhu trasy B. Keďže náučný chodník má nielen ochranársky, ale aj náučno-historický charakter, dočítame sa na tejto zastávke o zanikutej dedinke Bystrá, na ktorej základoch vznikla osada Oravice. Odialto sa vraciame späť na rázcestie a môžeme sa vydať na Kocyanovu vetvu trasy B.

ZASTÁVKA B7 – OSOBNOSŤ ANTONA KOCIANA

Od vstupu prechádzame Mihulčou dolinou, ktorá vedie po málo frekventovanej štátnej ceste vedúcej do Zuberca. Táto vetva chodníka sa venuje známemu a mimoriadne aktívnemu Oravcovi, ktorý bol súčasné zoologom, milovníkom a ochrancom prírody a priekopníkom turistiky na Orave. O jeho osobnosti sa dozvieme na náučnej tabuli zastávky B7.

ZASTÁVKA B8 – ŽIVOTNÁ CESTA ANTONA KOCYANA

Po približne 300 m sa dostávame na druhú zastávku Kocyanovej vetvy náučného chodníka. Zastávka sa nachádza na ľavo od cesty a priamo pri nej je rašelinisko Peciská. A. Kocyan bol zároveň ornitológ, zberateľ flóry, pedagóg, preparátor (jeho preparáty sú vystavené aj na Oravskom hrade v Oravskom múzeu), publikoval viac než 50 odborných prác z oblasti ornitológie a ochrany prírody. Jeho odkazu je venovaná táto zastávka.

ZASTÁVKA B9 – KOCYANOVA JEDĽA

Tu končí náš náučný chodník. Nachádzame sa pod veľkou jedľou. Ku tejto jedľi môžeme prirovnáť aj dielo azda najznámejšieho ochrancu prírody na Orave Antona Kociana (otca Antona Kociana). Jeho dielo je osobitné, ako je osobitná táto jedľa v poraste smrekov, jeho práca bola tak veľká, ako je veľká táto jedľa a jeho dielo vpísalo odkaz, aby sa zachovali prírodné poklady pre ďalšie generácie tak, ako sa zachovala aj táto jedľa.

EDUCATIONAL TRAIL ORAVICE

Dear visitors,

we welcome you on the educational trail in Oravice,
which takes you through the Oravice nature.

The educational trail was built from 2010 to 2015 at the initiative of the State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Protected Landscape Area of Horná Orava. The reason for the construction of the educational trail was the project entitled "Improving the public environmental awareness of Natura 2000 areas in PLA Horná Orava". Whether you have come to rest from the everyday rush, admire the beauty of the nature or "break" hiking records, we believe that you will respect the natural surroundings and act like a "well-behaved mountain lover". Please remember that future generations will only be able to admire what we do not destroy today.

Please treat our nature as if you are borrowing it from your own children.

We hope that your stay in the beautiful Oravice nature will help liven up your body and soul.

We look forward to your next visit.

Investícia do Vašej budúcnosti

Spolofinancované z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) v rámci projektu Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti o územiah NATURA 2000 v CHKO Horná Orava

BASIC INFORMATION ABOUT THE EDUCATIONAL TRAIL

Region: Žilina

District: Tvrdošín

Cadastral area: Oravice, Tichá dolina, Vitanová

Starting point: Oravice, south of the swimming pool, at the cross-roads of the state road heading towards Zuberec and the paved forest road leading into the Bobrovecká Valley.

Route: – Part of Route A leads from the starting point in Oravice along the paved forest road passing Oravice to the Tichá Valley. By the state border, it returns along a forest road to Magura. Below Magura (Magura Witowska), the other branch of Route A, leading to its peak (1232 m), begins. The route heads towards the ski lift of the Meander Ski Park and then returns back along the lift to the starting point of the route.

– Part of Route B leads from the starting point in Oravice along the paved forest road in the direction of the Bobrovecká Valley. The route continues on the raised wooden path through the Peciská fen and then back to the beginning of the route. From there, the second branch of Route B leads along the state road towards Zuberec past Bystrá to Mihulčie and ends beyond the bridge at an elevation of 808 m.

Length: Route A – 14.6 km, Route B – 3.2 km

Climb in Elevation: Route A: 441 m (lowest point: Stop A1 – 795 m above sea level; highest point: Stop A16- 1,232 m above sea level)

Route B: 39 m (lowest point: Stop B1 – 795 m above sea level, highest point: Stop B6 – 834 m above sea level)

Trip time: Route A: 5.5 h, Route B: 1.5 h

Number of stops: Route A: 22, Route B: 9

Focus of the Path: nature-scientific, protective, cultural – historical

Type of Path: self-service, linear, hiking, suitable in summer for cyclists, suitable in winter for cross-country skiers

Difficulty of the Terrain: Route A: moderate, Route B: easy

Year of Opening – Patron: 2015, by the State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of Horná Orava Protected Landscape Area.

Access: the nearest bus stop/stations: Tvrdošín, Oravice, Meanderpark

Contact: Administration of

Horná Orava Protected

Landscape Area,

Bernolákova 408,

029 01 Námestovo,

tel.: 043 55 22 466

STATION A1 OR B1 – STARTING POINT

Oravice (elevation: 790 m) is a popular holiday spot with very good climatic conditions, natural beauties and a terrain suitable for recreation and hiking. To start the hike, we come from Oravice, south of the Meander thermal aqua park, to the crossroads of the state road heading to Zuberec and a paved forest road leading into the Bobrovecká Valley. The starting point for the trail is located in front of an old wooden forest management building. It is a shared starting point for both trail circuits, which consists of two parts: Route A and Route B.

STATION A2 – NATURA 2000

Since starting the path, we have been walking Route A route on a paved road in the direction of the Tichá Valley. From the road there is a nice view of the Meander Park resort with a ski lift built below the Krúpová peak (elevation 1,065 m). Passing the resort, we come to Station A2. On the educational boards, you learn information relating to the European network of protected areas, i.e. NATURA 2000. There is a gazebo here where you can relax, as the stop also serves as the end of the whole A Route. Because the route is circular, it is possible to walk the route backwards, i.e. up the gravel path to Station A22, located on the ski lift. We will now head towards the Tichá Valley to Station A3.

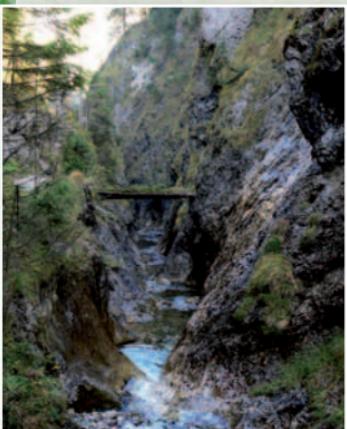
STATION A3 – OSOBITÁ

After about 550 m on the paved road, we get to Station A3. On the left of the road, there are pastures called Bubon (drum). At the stop there is an observation tower, from which there is a beautiful view of Osobitá. Osobitá is a particularly distinctive and dominant peak with a height of 1687 m above sea level. It is a beautiful massive peak on a side ridge leading from the main ridge of the Western Tatras.

STATION A4 – WATER IN THE ORAVICE SURROUNDINGS

From Station A3 passing by the pastures, the Oravice chalet can be found on the left side. From spring to late autumn you can observe grazing sheep here and refresh yourself with žinčica (whey) or sheep cheese. After passing the pastures, we come to the forest of the Tichá Valley, where Station A4 is located.

STATION A5 – THE JURÁŇOVÁ VALLEY

From Station A4, we walk into the forest of Tvrdošínska Magura. After about 100 metres from this road, we come to the crossroads below Šatanová (820 m). The entrance to one of the most beautiful valleys in Slovakia, the Juráňová Valley, is located here on the right side. It is a 4 km long wooded valley, whose river mouth is made up of a 1 km long limestone Tiesňava (gorge). You can

get to the valley from the educational trail by crossing the wooden bridge over the Oravica River. Our nature trail continues straight ahead to the east along the forest road to Station A6.

STATION A6 – FOREST MANAGEMENT

The Oravický Stream meanders along the right side of the road, and at an elevation of 827 m, it flows into the Juráň Stream. From this confluence, the Oravica is known as the Tichý (silent) Stream. Continuing through the forest, which is used mostly for commercial purposes, we come to Station A6. There is also a timber yard here where you can often see forest workers working with wood. A forest road leading from the Čaplová Valley joins the path on the right side. Because the wood is often carried down from this part of the forest, the educational board is dedicated to the theme of forestry.

STATION A7 – WETLANDS

From Station A6 we have a longer walk without a break. Several logging roads connect to the trail on the left side and there are also a number of tributaries to the Tichý Stream, as Tvrdošínska Magura is interwoven with a rich network of streamlets flowing down its slopes to the Tichá (silent) Valley. After about 1.3 kilometres we get to the Tichá Valley. The stop is located near the waterlogged place with willows and alder forests forming a small wetland. We can learn more about the wetlands and their importance on the educational boards at the stop.

STATION A8 – SMUGGLING

We continue on the unpaved forest road to the final stage of the Tichá Valley. We get to Station A8, which is near the state border. If we passed by this stop eastward through the dense forest, we would get to crossroads marked by boundary stones separating Poland from Slovakia. This location was once used as a smuggler's route and people secured their livelihood in this illegal and risky way, often losing what is most valuable, i.e. their life.

STATION A9 – NATURE PRESERVATION WITHOUT BORDERS

From Station A8 the nature trail turns to the northeast and by climbing up the trail, we get to stop A9. The Polish Tatras, which belong to the Tatra National Park (Tatrzański Park Narodowy, abbr. TNP), gradually emerge. TNP was established in 1954 and its area currently consists of 212 km². The first proposals to protect the Tatras appeared in the late 19th century. The attempts of creating a national park in cooperation with Slovakia occurred in 1925. In 1993, TNP and its Slovak equivalent with the same local name, the Tatra National Park, became a UNESCO world heritage site of world importance.

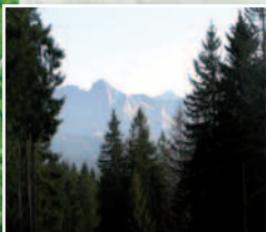

Tatrzański
Park Narodowy

STATION A10 – FLORA

Climbing up we get to Station A10. From the point of view of the flora, the Oravice area has got quite diverse nature. Among the most interesting flora species, this include species that have evolved on a crystalline core with a predominance of limestone and dolomite, particularly in the area of Osobitá. It includes, for example, the calcareous alpine flora, mountain forests partially of a primeval nature and the dwarf pine zone with the transition to alpine meadows.

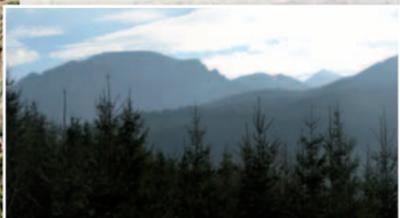

STATION A11 – GIEWONT

From the stop dedicated to flora, we walk north-west along the forest road. We pass along a hunting seat, and after about 1,300 m we reach Station A11. Looking back east in nice weather, we can see one of the most famous and popular peaks of the Polish Tatra Mountains - Giewont (elevation: 1894).

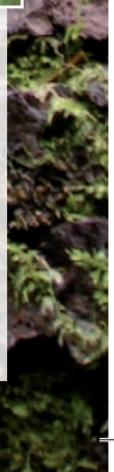
STATION A12 – FUNGI AND LICHENS

After a moderate climb, we reach an elevation of 1045 m from which the nature trail begins to descend. We come to Station A12 dedicated to the fungi and lichen of these forests. The forests on Oravická Magura are a paradise not only for Slovak mushroom pickers, but we can often find mushroom pickers from Poland and the Czech Republic there as well. Even from our nature trail, we can skip out into the forest, where we will certainly find many mushroom species.

STATION A13 – THE INSECTS OF ORAVICE

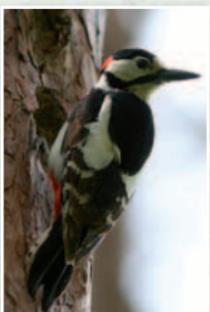
Taking the forest road, we get to below the Magura hill, where a separate branch of the Oravice trail begins. Magura is a border hill on the Slovak - Polish border. Here the view of the Polish part of the Tatras with their dominant Kominarski Wierch (1,829 m) opens up. It is a beautiful limestone rock massif which resembles a lying rhinoceros. The horn sticking out of its right side is a rocky promontory called "Kobyla Głowa" in Polish (mare's head). From this stop, stronger hikers can head up to the Magura peak.

STATION A14 – THE BIRDS OF ORAVICE

To get to stop A14, located directly in the woods, we walk down a maintained gravel path. Near the forest to the left of the trail there is an observation tower from which we can admire the beautiful view of Furtaská or Kominarski Wierch. From the observation tower, we walk

back to the path and head into the Magura forest. Here you can listen to the "silence of the forest". In the silence in this location regular knocking is often heard. It is one of the woodpecker species which treats infected trees. We can read more about the birds of Oravice at Station A14.

STATION A15 – FOREST AND WATER

We reach station A15 along a newly constructed path. The stop is located to the right of the path. There is a forest spring nearby which retains water. Forested areas are irreplaceable sources of high quality drinking water. Forests, which also serve many other environmental functions, also operate as highly effective natural water purifiers with zero investment costs. Forests have the effect of purifying water due to their ability to capture or filter the water through fallen leaves and forest undergrowth.

STATION A16 – HIKING

After an exhausting climb which is guided by hairpin turns due to the steep gradient, we reach the highest point of our trail – Magura. Magura (in Polish: Magura Witowska), 1,232 m, is also the highest peak of the whole Oravická Magura massif, which forms the eastern part of the Skorušinské Hills. A Slovak - Polish border crossing is located here.

STATION A17 – MAMMALS

After a demanding climb, we now descend Magura back to Station A13, where we started our ascent. From this stop, we continue downward along the forest road towards Oravice to the next stop. Here you can see part of the Skorušinské Hills. This station is thematically focused on mammals.

STATION A18 – FOREST DECLINE

This part of the trail is quite monotonous, as we are walking down a forest road where there are timber yards alongside it and the forest is formed mostly of spruce monocultures. Spruce monocultures are unaesthetic and uninteresting, and not only from a landscape perspective. Monoculture forests, where only one tree species of the same age grows, in this case the spruce, have many other negatives. They have e.g. a shallow root system, and they are therefore easily uprooted by the wind. They are often infested with bark beetles – the European spruce bark beetles have many opportunities for overgrowth in such a large prevalence of spruce. Considering these most essential attributes, it implies a low ecological stability to spruce monocultures and their susceptibility to death.

STATION A19 – ORIGINAL FORESTS

From the Station A18, we pass over a nameless tributary to the Tichý creek springing in Vyšné Diely. Going along the creek, the forest road turns to the left, where we can shorten our path and again get to Station A4. But we will continue straight ahead to stop A19. This is gradually becoming a mixed forest, where there is a large presence of native trees, especially beeches.

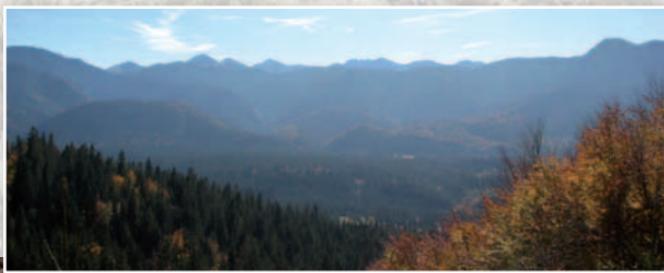

STATION A20 – THE BROWN BEAR

Station A20 is located in dense multi-aged stands. Walking along the educational trail, we can meet forest workers from Vitanová here, who carry wood in the traditional manner, i.e. using horses and carts. This stop is located in the cadastre of the village of Vitanová. This area is also known for the occurrence of our largest carnivore – the brown bear, which we can learn about from the educational board at this stop.

STATION A21 – THE WESTERN TATRAS

After about 270 meters from Station A20, our trip turns to the east and towards Station A21. We find ourselves below the Krupová peak (elevation: 1,065 m). This is the best view of the Slovak Tatras from our nature trail. The observation tower provides us with a good view of the mountains, which can, like the national anthem or the national emblem, be included among the symbols of Slovakia.

STATION A22 – MAN AND NATURE

After the long and time-consuming A trail, we now come to the last stop. It is a stop which is located in the middle of the ski lift. The buffet there is open only during the winter. There is a nice view of the Oravická Valley with the Meander aquapark. Here we can see how man has gradually changed nature through urbanization. For this reason, the last stop deals with the topic of man and nature. From this stop we can walk along the gravel path back to the beginning of our journey to Station A2, which is by the forest road leading from the Tichá Valley to Oravice.

STATION B1 RESP. A1 – THE STARTING POINT

For less experienced tourists or for families with children, there is a possibility to walk the less demanding B trail. It is made up of two mini circuits, part of which runs along the paved road. One circuit, from Station B1 up to Station B6, runs along the wooden path at the Peciská fen in the direction of the Bobrovecká Valley. The second part of the B trail leads along a less frequented state road to Zuberec. It is the so-called Kocian branch of the trail, since the boards are dedicated to Anton Kocian.

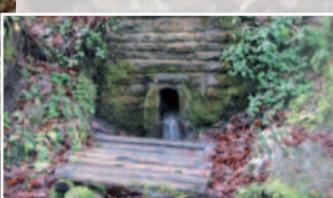
STATION B2 – HISTORY OF THE ORAVICE SETTLEMENT

We get to the second stop of the B trail by following the paved road leading to the Bobrovecká Valley. The Bobrovecká Valley begins in Oravice, whose history we can learn about from the educational board, and ends at the Bobrovecké Saddle (elevation: 1,352 m). It is the longest valley in Oravice and its surface area measures 9 km². The name of the valley comes from the name of the village of Bobrov, established around 1600. The valley was once one of the seats for robbers, who hid their treasures there.

STATION B3 – MINERAL SPRINGS

The Bobrovecká Valley is a very important source of water for the Orava water supply network, which provides drinking water to the towns and villages of Orava. On the way to stop B3, we pass an Orava Water Supply Company building. The Bobrovecká Valley is also a source of mineral springs and thermal waters.

The borehole in the Jašteričie locality, which is used to supply water to the towns and villages in Orava, belongs among the three most important ones. The second is the thermal borehole located near the Oravice tourist centre and is used for the thermally heated swimming pool. The third is a sulphur borehole in the Bobrovecká Valley in the Vanička locality.

STATION B4 – PECISKÁ

From Station B3, we walk on the gravel path along the paved road. Here we come to a wooden path, which leads us through the Peciská fen. After passing the forested part of the fen, we come to a treeless part with a wooden terrace, which is where Station B4 is situated. An observation tower is also located here. From the observation tower, we can see the fen, Osobitá (to the south west) and the range of the Skorušinské Hills (stretched out in the north). Peciská itself belongs among the fen bogs. Its rarity is proved by its age, since the sediments began to be formed 6000 years ago. You can learn more about this natural treasure from the educational boards.

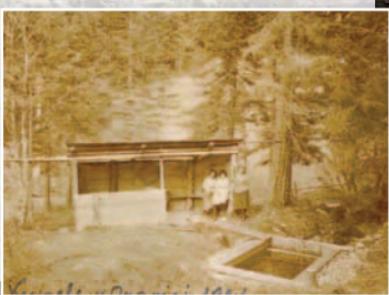

STATION B5 – FEN FLORA AND FAUNA

We continue on the wooden path and get to a turn leading to a forested part of the fen. On the board we learn more about the flora and fauna species of fens.

STATION B6 – BYSTRÁ HISTORY OF AN EXTINCT VILLAGE

From this stop we return back and continue along the wooden path. Over the treeless part of the fen, we can see the Oravická Magura ridge. We reach the end of the wooden path, which is also the end of the first mini circuit on route B. Since the nature trail has not only a conservation but also an educational-historical nature, at this stop we learn about the extinct village of Bystrá, which was the basis for founding the village of Oravice. From here we walk back to the crossroads and can head on to the Kocian branch of route B.

STATION B7 – ANTON KOCIAN

Since the starting point, we have been walking through the Mihulčia Valley, which runs along the less frequented state road leading to Zuberec. This branch of the trail is dedicated to a famous and extremely active Orava resident, who was a zoologist, nature lover, conservationist and pioneer of tourism in the Orava region. We will learn more about him on the educational board at the B7 station.

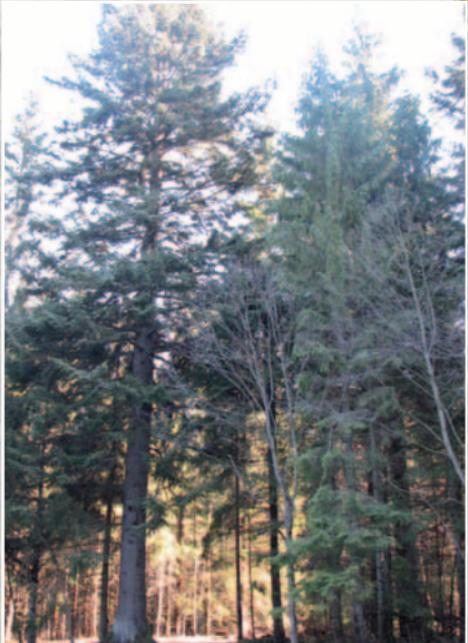

STATION B8 – LIFE OF ANTON KOCYAN

After about 300 m we will reach the second stop of the Kocyan branch of the trail. The station is located on the left of the road and right next to it is the Peciská fen. A. Kocyan was also an ornithologist, flora gatherer, teacher, and taxidermist (his works are exposed in the Orava Castle in the Orava Museum). He published more than 50 scientific works on ornithology and nature conservation. This station is dedicated to his legacy.

STATION B9 – THE KOCIAN FIR

Our nature trail ends here. We are now below a big fir. The work of perhaps the most famous Orava conservationist, Anton Kocyan, can be compared to the fir. His work is as special as this fir is in the middle of a spruce stand. His work was as big as this big fir is and his work has left a note in order to preserve our natural treasures for future generations just as this fir should be preserved.

◀ Zastávka A11 – Giewont
Station A11 – Giewont

Zastávka A12
– Huby a lišajníky
Station A12
– Fungi and Lichens ▶

◀ Zastávka A13 – Hmyz Oravice
Station A13 – the Insects
of Oravice

Zastávka A14 – Vtáky Oravice
Station A14 – the Birds
of Oravice ▶

◀ Zastávka A15
– Les a voda
Station A15
– Forest and Water

◀ Zastávka A17 – Cicavce
Station A17 – Mammals

Zastávka A19
– Pôvodné lesy
Station A19
– Original Forests ▶

◀ Zastávka A20 – Medveď hnedý
Station A20 – the Brown Bear

Zastávka B4 – Peciská
Station B4 – Peciská ▶

Autor textov: Ing. Jozef Mlích

Autori fotografií: Ing. Šimon Kertys, Ing. Róber Trnka, Ing. Marián Hablák, Ing. Jaroslav Hucík,

Recenzie: RNDr. Jozef Radúch, **Preklad textov:** Lanard, s.r.o., Námestovo,

Vydala: © Štátnej ochrany prírody SR, Banská Bystrica v roku 2015, **Grafická úprava:** GS Servis, **Tlač:** GS Servis

Náklad: 2000 ks, **ISBN:** 978-80-89802-03-6

Kontaktná adresa: Štátnej ochrany prírody SR, Správa Chránenej krajinej oblasti Horná Orava,
Bernolákova 408, 02901 Námestovo, tel.: 043 55 22 466